

Aan de Minister van Justitie
t.a.v. mw. mr. M.A.C.L.M. Bonn
Postbus 20301
2500 EH DEN HAAG

Ontwikkeling

bezoekadres
Juliana van Stolberglaan 4
2595 CL Den Haag

correspondentieadres
Postbus 90613
2509 LP Den Haag

t 070 - 361 9723
f 070 - 361 9746
www.rechtspraak.nl

datum 9 juni 2005
onderdeel Ontwikkeling
contactpersoon Mr. A. Kuijer
doorkiesnummer 070 - 361 9706
e-mail a.kuijer@rvdr.drp.minjus.nl
kamernummer 2A.43
ons kenmerk UIT 6526 / ONTW AK
onderwerp Wetsvoorstel implementatie EU-kaderbesluit inzake
verhoging strafmaxima drugshandel

Geachte heer Donner, geachte mevrouw Bonn,

Bij brief gedateerd 19 april 2005 informeerde u de Raad voor de rechtspraak (hierna: de Raad) over uw voornemen om te komen tot wetswijziging teneinde Kaderbesluit 2004/757/JBZ van de Raad van de Europese Unie te implementeren. U gaf aan de Raad in de gelegenheid te stellen commentaar op het voorliggende wetsvoorstel in te brengen. De Raad maakt graag gebruik van de geboden mogelijkheid.

Gehoord de gerechten heeft de Raad de eer u als volgt te berichten.

1. Concretisering wetsbegrip “een grote hoeveelheid”

In het voorgestelde artikel 11 lid 5 OW wordt het wetsbegrip "een grote hoeveelheid" geïntroduceerd als element voor een zwaardere kwalificatie van bepaalde drugsdelicten. In de MvT (p. 4) wordt nader uiteengezet wat hieronder moet worden verstaan: bij cannabis: meer dan 500 gram, bij hennep: meer dan 200 planten, maar “verdere uitwerking zal plaatsvinden in de strafvorderingsrichtlijnen van het OM” en bij overige softdrugs: 500 doseringseenheden.

De Raad kan zich gezien het feit dat de invulling van het begrip “een grote hoeveelheid” onder meer afhankelijk is van de aard en verschijningsvorm van het betreffende middel, voorstellen dat de nadere uitwerking daarvan niet in de wet zelf wordt opgenomen. De Raad meent echter dat de thans voorziene uitwerking door middel van de strafvorderingsrichtlijnen van het OM vanuit rechtstatelijk en rechtssystematisch perspectief onwenselijk is. De strafvorderingsrichtlijnen zijn ontworpen vanuit de optiek van de vraag welke straf bij welke feiten vanuit het OM passend en geboden wordt geacht. Het karakter van richtlijn brengt bovendien met zich dat zij zowel burger als rechter niet binden, terwijl ook het OM daarvan kan afwijken. In dit licht is het onzuiver deze richtlijnen leidend te willen doen zijn voor wat betreft de vraag of voldaan is aan een in de delictomschrijving opgenomen strafverzwarend element.

datum 9 juni 2005
kenmerk UIT 6526 / ONTW AK
pagina 2 van 3

De precieze technische normstelling van strafrechtelijke bepalingen dient de wetgever aan zich te houden en niet aan derden te delegeren. Delegatie op wetgevingsniveau, bijvoorbeeld door regeling middels amvb of ministeriële regeling is vanzelfsprekend wel denkbaar. In de sfeer van de Wet economische delicten is dit zelfs een heel gebruikelijk gang van zaken. Ingevolge het thans voorliggende wetsontwerp wordt echter de materiële invulling van een belangrijk element uit een strafbepaling feitelijk overgelaten aan het College van procureurs-generaal. Dit acht de Raad een ongewenste ontwikkeling.

Het voorgaande klemmt te meer nu de materiële normstelling niet eenvoudig zal zijn. Weliswaar biedt hetgeen daaromtrent in de memorie van toelichting wordt opgemerkt enige houvast, maar blijven er vele voor de rechtstoepassing uiterst relevante vragen open. Zo zal ongetwijfeld discussie ontstaan of het netto of bruto gewichten betreft, of er gedroogd of niet gedroogd moet worden gewogen, of ook stekjes volledig meetellen of alleen oogstrijpe planten etc.

Verder rijst er ook op dit onderdeel (zie ook hierna onder 2.) de vraag naar het evenwicht in de materiële normering. De Raad begrijpt dat ingevolge het thans voorliggende voorstel 501 gram gedroogde hennep een grote hoeveelheid is; wie 200 oogstrijpe hennepplanten voorhanden heeft, heeft echter het equivalent van ruim vier kilo gedroogde hennep voorhanden. Ingevolge het wetsontwerp is laatstbedoeld aantal echter geen “grote hoeveelheid”. Dit wekt mede gezien de primaire ratio van de Opiumwet (bescherming van de volksgezondheid) bevreemding. De Raad geeft u dan ook in overweging de onderlinge verhouding van de voorgestelde materiële hoeveelhedsgrenzen nader te bezien, en daaromtrent in de memorie van toelichting een nadere toelichting op te nemen. Wellicht is het een gedachte om, analoog aan hetgeen bij geneesmiddelen gebeurt, ook bij cannabis en hennep een systeem te ontwikkelen dat uitgaat van doserings- c.q. gebruikseenheden.

2. Gedeeltelijk loslaten onderscheid soft- en harddrugs

Het valt de Raad op dat met het voorgestelde artikel 11a, lid 1 OW het onderscheid tussen hard- en softdrugs dat de Opiumwet kent deels wordt losgelaten. De Raad heeft in dit verband moeite om de passage uit de memorie van toelichting (p. 5) te duiden dat de rechter bij de strafoplegging rekening moet houden met de achtergrond van de totstandkoming van dit artikel. Hiervan gaat de suggestie uit dat de wetgever eigenlijk niet wenst dat er -in ieder geval voor zover het soft drugs betreft- na inwerkingtreding van het wetsvoorstel in de praktijk van de strafoplegging veel verandert. De Raad vernam graag van u of dit laatste inderdaad wordt beoogd, en zo niet, hoe de rechter dan genoemde passage uit de memorie van toelichting zal dienen te duiden.

Het gedeeltelijk loslaten van het onderscheid tussen hard- en softdrugs lijkt ook niet in alle opzichten geheel doordacht. Zo staat op grond van het voorgestelde artikel 11 lid 5 OW op het opzettelijk aanwezig hebben van 201 hennepplanten een maximale gevangenisstraf van maximaal 6 jaar, terwijl op het opzettelijk aanwezig hebben van 100.000 xtc-pillen ingevolge het ongewijzigde art. 2 onder C jo. art. 10 lid 2 OW een maximale gevangenisstraf van 4 jaar blijft gesteld. Aldus raken naar het oordeel van de Raad de verhoudingen binnen het Opiumwetgebouw uit balans.

datum 9 juni 2005
kenmerk UIT 6526 / ONTW AK
pagina 3 van 3

De Raad geeft u dan ook in overweging om in de memorie van toelichting een nadere beschouwing te wijden aan de wenselijkheid en gevolgen van de hier gesignaleerde onbalans.

Doordat ingevolge het wetsvoorstel op het bezit van 201 hennepplanten nu een maximumstraf van 6 jaar wordt gesteld, zal in dergelijke gevallen ook vaker dan thans voorlopige hechtenis kunnen worden toegepast. In het bijzonder zal dit het geval zijn bij kleinere hennep telers die recidiveren, aangezien anders dan thans zich dan de grond voor voorlopige hechtenis als omschreven in artikel 67a, lid 2, onder 2 Wsv voordoet. De Raad geeft u in overweging in de memorie van toelichting nader aan te geven of, en in hoeverre, u met de invoering van deze regelgeving ook tevens beoogt dat vaker voorlopige hechtenis zal worden toegepast ten aanzien van dergelijke (kleinere) hennep telers.

3. Formulering van artikel 11a OW.

In het voorgestelde art. 11a OW wordt gesproken over een organisatie die tot oogmerk heeft het plegen van het *misdrif* van Het corresponderende artikel 140 Wsr spreekt over een organisatie die het oogmerk heeft het plegen van *misdrifven*. De vraag rijst of het feit dat nu in artikel 11a OW in enkelvoud wordt gesproken een verschrijving betreft.

4. Conclusie

De Raad meent dat de invulling van het begrip “een grote hoeveelheid” in het voorgestelde artikel 11, lid 5 OW dient te geschieden door middel van een amvb of ministeriële regeling. Voorts dient er naar het oordeel van de Raad nadere aandacht te worden besteed aan de onderlinge verhouding tussen de beoogde hoeveelhedsgrenzen waarboven sprake is van “een grote hoeveelheid”. Tevens is het wenselijk indien in de memorie van toelichting nader uiteen wordt gezet wat de door de wetgever beoogde gevolgen van dit wetsvoorstel zijn voor de straftoemeting en de toepassing van de voorlopige hechtenis bij soft drugsdelicten. Tenslotte verdient de formulering van artikel 11a OW nadere aandacht.

De Raad geeft u in overweging het bovenstaande bij uw besluitvorming te betrekken en is vanzelfsprekend gaarne tot nader overleg ter zake bereid.

Hoogachtend,

mr. D.J. van Dijk,
lid van de Raad.